

UN PLANETA COMPARTIT: AIGUA, PAU I

DIÀLEG INTERRELIGIÓS

Programació i continguts

- Dies: 1, 2 i 3 de juliol
- Lloc: Aula 3, del Seminari Conciliar de Barcelona (c/Diputació, 231 – 08007, Barcelona)
- Horari: de 9h a 14.30h cadascun dels dies

El curs s'estructura en tres dies de cinc hores cadascun, amb un arc narratiu i metodològic que va de l'experiència personal i sensorial (dia 1), passant pel coneixement i el diàleg interreligiós (dia 2), fins a arribar a la implicació ètica, la reflexió crítica i la transferència educativa (dia 3). Cada sessió és una peça d'un conjunt dissenyat per ser viscut com un procés, no pas com una suma d'activitats aïllades.

DIA 1 - 1 de juliol de 2026: L'AIGUA A LA VIDA QUOTIDIANA. Del cos i dels sentits a la consciència

Intenció pedagògica del dia: situar el professorat en una experiència directa de l'aigua com a realitat quotidiana i, alhora, com a porta d'entrada a la interpretació simbòlica. Es treballa des del cos i els sentits per afavorir un desplaçament progressiu des de la percepció immediata cap a la construcció de significat. Les activitats estan dissenyades per provocar una transformació en la manera de mirar i interpretar la realitat, tot identificant el potencial pedagògic d'aquestes experiències per a l'aula de religió.

9:00 – 9:30

Sessió 1: Benvinguda i marc conceptual

Presentació del curs, del seu equip formatiu i dels participants. S'expliquen els objectius, la lògica metodològica del curs i el fil conductor dels tres dies. Es contextualitza l'aigua com a element físic, simbòlic i cultural, i es presenta la idea central del curs: l'experiència com a via d'accés al coneixement i a la transformació pedagògica.

S'introdueix la relació entre aigua, pau i diàleg interreligiós, situant el curs dins dels reptes contemporanis globals (crisi hídrica, diversitat cultural, construcció de la pau).

Es proposa un breu moment d'activació inicial: cadascú comparteix en una paraula o una frase curta les expectatives del curs.

Estratègia metodològica: exposició dialogada, preguntes obertes, activació inicial. Durada: 30 minuts.

9:30 - 11:00

Sessió 2: Exploració sensorial de l'aigua en el nostre dia

En petits grups, el professorat analitza diferents mostres d'aigua (neta, amb sediments simulats, salada i amb sabó) com a punt de partida per a la reflexió didàctica. L'activitat se centra en l'observació, la comparació i la interpretació de les propietats de cada mostra (aspecte, olor,

UN PLANETA COMPARTIT: AIGUA, PAU I DIÀLEG INTERRELIGIÓS

textura, transparència, presència de residus...), evitant qualsevol manipulació que pugui comportar riscos (com el tast directe).

Cada grup elabora una graella de treball on recull:

- Possibles observacions que faria l'alumnat davant de cada mostra
- Preguntes generadores que es podrien plantejar per obrir la reflexió a l'aula
- Conceptes científics, ambientals i simbòlics que es poden treballar a partir d'aquesta experiència
- Riscos, límits i consideracions de seguretat a tenir en compte
- Possibles adaptacions segons el nivell educatiu (infantil, primària, secundària)

Es fotografia cada mostra i el procés d'observació, per compartir-ho posteriorment i destacar-ne les característiques visuals (l'aigua com a imatge).

Part 2: Interpretació simbòlica: "Els missatges de l'aigua"

Primer s'exposen les fotos de Masaru Emoto sobre l'aigua publicades al llibre *The Hidden Message in Water. I*, a partir de les imatges obtingudes (aportades o generades durant l'activitat), cada participant interpreta simbòlicament l'aigua en contextos quotidians i formula un possible missatge: Si aquella aigua pogués parlar, què ens diria?

Es treballa:

- El significat atribuït a cada tipus d'aigua
- L'emoció associada a la percepció
- La lectura simbòlica com a construcció social i cultural

S'explicita que és una activitat interpretativa i social, no científica.

Posada en comú breu: cada grup comparteix una imatge i el seu missatge.

Estratègia metodològica: aprenentatge per indagació, construcció de significat social en la vida quotidiana, treball cooperatiu i reflexió guiada.

Durada: 90 minuts.

11:00 -11:30

Pausa

11:30 - 13:00

Sessió 3: Experiència de límit - l'aigua i el dejuni

Activitat de consciència corporal (breu): Es proposa focalitzant l'atenció en el dejuni, d'aigua, i la resposta del cos.

UN PLANETA COMPARTIT: AIGUA, PAU I

DIÀLEG INTERRELIGIÓS

Lectura i reflexió: es treballa un text breu sobre el dejuni com a pràctica de transformació interior en diverses tradicions religioses (el Ramadà islàmic, el dejú jueu del Yom Kippur, la Quaresma cristiana, el dejuni budista). Es plantegen les preguntes:

- Quin sentit donen les tradicions religioses a la privació voluntària?
- Com canvia la relació amb l'element (l'aigua, el menjar) quan n'ets conscient de la seva manca?

Reflexió personal i posada en comú:

- Quin sentit té per a mi l'experiència del dejuni?
- Tindria un sentit pedagògic treballar el cos, l'aigua i la necessitat a l'aula?

Connexió didàctica: es reflexiona sobre com l'experiència del cos i com educar des de l'experiència.

Estratègia metodològica: vivència guiada, lectura compartida, reflexió individual i posada en comú.

Durada: 90 minuts.

13:00 - 14:00

Sessió 4: Activació de coneixements previs - Aigua i religió

Dinàmica de pluja d'idees visual mitjançant un mural col·lectiu (cartell gran en paper continu o pissarra compartida digital). La pregunta central és: «Què saps sobre l'aigua i les tradicions religioses?»

Es recullen totes les aportacions sense corregir, sense avaluar i sense jerarquitzar: es tracta d'identificar els punts de partida, les concepcions prèvies, les llacunes i els interessos del grup. El mural queda exposat i es revistarà al final del dia 2 per contrastar-lo amb els aprenentatges adquirits.

Un cop fet el mural col·lectiu, es formen els grups de recerca que treballaran al llarg del curs. A cada grup se li assigna una tradició religiosa (o dues, si el nombre ho permet):

- Cristianisme (catolicisme, protestantisme, ortodòxia)
- Islam
- Judaisme
- Budisme
- Tradicions indígenes i animistes

Cada grup rep un breu encàrrec de recerca per preparar la presentació de l'endemà (sessió 6): quins rituals vinculats a l'aigua existeixen en la seva tradició assignada, quin n'és el significat teològic i simbòlic, i quins textos religiosos hi fan referència.

UN PLANETA COMPARTIT: AIGUA, PAU I

DIÀLEG INTERRELIGIÓS

Estratègia metodològica: construcció compartida, activació de coneixements previs, organització cooperativa.

Durada: 60 minuts.

14:00 - 14:30

Sessió 5: Síntesi i tancament - La cerimònia del te

Pràctica guiada d'atenció plena (mindfulness) al voltant de l'acte de preparar i prendre el te. Es treballa en silenci o amb música suau, focalitzant l'atenció en cada gest: bullir l'aigua, escoltar-la, preparar les tasses, sentir la temperatura, olorar la infusió, beure amb presència.

Posada en comú breu: com l'acte ritual (fins i tot un de quotidià com preparar el te) transforma l'experiència ordinària de l'aigua? Es connecta amb les tradicions del te en el budisme zen i en la cultura japonesa (chado), i amb d'altres pràctiques rituals de comunió al voltant de l'element líquid.

Recollida individual: cada participant anota en un post-it o fitxa un adjectiu que expressi «Què ha canviat en la meua manera de veure l'aigua avui?» Es comparteixen algunes aportacions en veu alta.

Introducció al dia 2: el formador o formadora avança breument el contingut del dia següent i recorda l'encàrrec de recerca per als grups.

Estratègia metodològica: atenció plena, connexió simbòlica, recollida reflexiva.

Durada: 30 minuts.

UN PLANETA COMPARTIT: AIGUA, PAU I DIÀLEG INTERRELIGIÓS

DIA 2 - 2 de juliol de 2026: RELIGIÓ I AIGUA. D'allò propi a allò divers

Intenció pedagògica del dia: aprofundir en el significat religiós de l'aigua a través del coneixement de les tradicions, del contacte directe amb persones creients de diverses religions i de l'expressió artística com a via de comprensió i transformació interior. El dia transita de l'anàlisi conceptual a l'expressió vivencial, i de l'allò propi a la descoberta de l'altre.

9:00 - 9:30: Recuperació i orientació del dia

Breu recapitulació del dia anterior a partir del mural de coneixements previs. Els grups revisen les seves notes i es preparen per a les presentacions. Es recorda la lògica del dia: del conèixer al comprendre, del comprendre al viure.

Durada: 30 minuts.

9:30 - 11:00: Sessió 6: L'aigua en les tradicions religioses

Presentació estructurada per part de cada grup de la tradició religiosa que ha investigat. Cada presentació dura entre 10 i 15 minuts i inclou:

- El significat teològic i simbòlic de l'aigua en aquella tradició
- Els rituals principals vinculats a l'aigua i la seva funció
- La lectura i interpretació breu d'un text religiós representatiu
- El concepte de transformació que aquell ritual o aquella pràctica expressa

Un element distintiu i enriquidor de cada presentació és la veu d'un o una creient de la tradició exposada: una persona que viu aquella fe des de dins comparteix, en directe via videotrucada (Zoom), o bé en un fragment d'àudio o vídeo previ, la seva experiència personal sobre el significat de l'aigua en la seva vida religiosa. Aquesta veu representa el pas del conèixer al viure. En cas de no poder comptar amb cap testimoni, s'utilitza un fragment del material elaborat pel programa Erasmus «Religions i Aigua».

Després de cada presentació, s'obre un breu espai de preguntes i de contrast amb el que el grup sabia (o creia saber) abans del curs.

Estratègia metodològica: aprenentatge cooperatiu, exposició dialogada amb suport visual, testimoni directe, contrast de concepcions prèvies.

Durada: 90 minuts.

11:00 - 11:30

Pausa

11:30 - 13:00. Sessió 7: Breaking Barriers - Expressió de valors i resistències

Treball de reflexió guiada personal sobre els propis valors religiosos, les reticències i els prejudicis en relació a la diversitat religiosa i a la sostenibilitat. El punt de partida és una pregunta honesta: «Quins obstacles (interiors i exteriors) dificulten el diàleg interreligiós i la cura del planeta?»

UN PLANETA COMPARTIT: AIGUA, PAU I DIÀLEG INTERRELIGIÓS

Cada grup fa un procés de reflexió en dues fases:

Fase 1 - Reflexió escrita individual a través del guiatge d'un power point: amb frases, preguntes i imatges diverses.

Fase 2 – compartir en petits grups la reflexió personal. Els altres només escolten i no jutgen. Practicar l'escolta activa i silenciosa.

Estratègia metodològica: reflexió individual guiada, i compartir com a reflexió i compromís personal.

Durada: 90 minuts.

13:00 - 14:00: Sessió 8: L'aquarel·la com a expressió de futur

A través de l'aigua, l'element físic de la pintura d'aquarel·la, cada participant pinta individualment la seva visió de futur: com m'agradaria que fos el món que compartim? Com hi veig l'aigua? Quin paper hi juga la meua fe o els meus valors?

S'introdueix una breu reflexió sobre les característiques pròpies de l'aquarel·la com a metàfora pedagògica i vital:

- L'aquarel·la no es pot forçar: cal deixar que l'aigua vagi on vol, fluir amb la pintura.
- El resultat és sempre sorprenent i únic
- Els colors es barregen i es transformen en contacte amb l'aigua
- Els errors es poden integrar en la composició

Es treballen la concentració, la simbolització i l'expressió no verbal com a formes d'accés a allò que les paraules no arriben a dir.

Posteriorment, es realitza una galeria de les produccions: s'exposen tots els treballs i cada participant, lliurement, fa una breu explicació oral de la seva obra (màxim 1 minut). La galeria queda exposada per a la resta del curs.

Estratègia metodològica: expressió artística individual, simbolització, galeria participativa.

Durada: 60 minuts.

14:00 - 14:30: Sessió 9: Síntesi i tancament - La paraula del descobriment

Cada participant escriu en una targeta una paraula que resumeixi el que ha descobert sobre una tradició religiosa diferent de la seva al llarg del dia. Es llegeixen algunes en veu alta i es comenten breument.

Encàrrec per al dia 3: el formador o formadora explica l'activitat autònoma que caldrà fer abans de la sessió del dia 3. Cadascú haurà de fer una entrevista breu en format àudio (de 3 a 5 minuts) a alguna persona d'una tradició religiosa diferent de la seva, sobre la relació entre la seva religió, l'aigua i la pau. Les gravacions es compartiran i s'escoltaran a l'inici del dia 3.

Estratègia metodològica: recollida reflexiva, comunicació oral, preparació de treball autònom.

Durada: 30 minuts.

UN PLANETA COMPARTIT: AIGUA, PAU I DIÀLEG INTERRELIGIÓS

DIA 3 - 3 de juliol de 2026: PAU, JUSTÍCIA SOCIAL I DIÀLEG INTERRELIGIÓS. De la comprensió a la implicació

Intenció pedagògica del dia: articular els aprenentatges dels dies anteriors amb la realitat social i global, aprofundir en el paper de les religions en la construcció de la pau i la justícia ambiental, i tancar el curs amb el disseny de propostes didàctiques concretes que els participants puguin portar a les seves aules. El dia transita de la comprensió a la implicació i, finalment, a l'acció educativa.

9:00 - 9:30: Recuperació i orientació del dia

Breu recapitulació del curs. Es recorda l'arc recorregut: del cos i els sentits (dia 1), al significat religiós i l'expressió (dia 2), i ara a la implicació social i educativa (dia 3).

Durada: 30 minuts.

9:30 - 11:00: Sessió 10: Significat espiritual de l'aigua vs. accés desigual

Part 1 - Les veus dels participants (30 minuts): S'escoltaran algunes de les gravacions d'àudio fetes pels participants la nit anterior. Cada gravació és una finestra a una experiència de fe viscuda. S'escolten amb atenció i es comparteix breument allò que ha sorprès o emocionat.

Part 2 - La paradoxa de l'element sagrat (30 minuts): a partir de dades reals sobre l'accés a l'aigua potable al món (l'ONU estima que més de 2.000 milions de persones no tenen accés a aigua segura: <https://www.un.org/es/desa/new-un-water-development-report>), es planteja la pregunta central del dia: «Com és possible que l'element sagrat per a totes les religions sigui alhora el més desigualment distribuït?»

Es connecten la dimensió espiritual i la justícia social en un debat socràtic breu, a partir de preguntes provocadores i de dades concretes.

Part 3 - veu experta i iniciatives interreligioses (30 minuts): un ponent (especialista en justícia ambiental o en diàleg interreligiós) presenta exemples reals d'iniciatives interreligioses que relacionen l'accés a l'aigua amb la cooperació entre religions (declaració islàmica sobre el clima, la Laudato Si' de Francesc, textos del budisme tibetà sobre la cura de la natura, el pensament de tradicions indígenes sobre l'aigua com a ser viu). S'identifiquen els punts en comú i les tensions entre les tradicions.

Estratègia metodològica: escolta activa, anàlisi de dades, debat socràtic, testimoni expert.
Durada: 90 minuts.

11:00 - 11:30

Pausa

11:30 - 13:00 Sessió 11: Mapatge - De les incongruències educatives al significat

Per grups, s'elabora un mapa conceptual que connecta tres àmbits:

- L'experiència sensorial i l'ús quotidià de l'aigua (dia 1)

UN PLANETA COMPARTIT: AIGUA, PAU I DIÀLEG INTERRELIGIÓS

- El significat simbòlic i religiós (dia 2)
- Les incongruències, tensions i paradoxes en la vida diària i a l'aula

Exemples d'incongruències a explorar:

- L'ús massiu d'intel·ligència artificial (que consumeix enormes quantitats d'aigua als centres de dades) i la seva presentació com a tecnologia del futur
- La sacralitat de l'aigua en les religions vs. la banalització del seu consum en la vida quotidiana
- L'ensenyament de la cura del medi ambient a l'escola vs. les pràctiques contradictòries de les institucions
- La diversitat religiosa a les aules vs. els continguts monoculturals dels manuals

Cada grup presenta el seu mapa en una galeria i fa una breu explicació (5 minuts per grup). S'obre un debat sobre quines d'aquestes incongruències es poden abordar, què podem fer, si hi ha una implicació o solució des de l'aula de religió i de quina manera.

Estratègia metodològica: treball col·laboratiu, visualització conceptual, pensament crític, transferència. Durada: 90 minuts.

13:00 - 14:00 - Sessió 12: Creació narrativa en format podcast

Activitat orientada a l'expressió creativa i la reflexió simbòlica a partir de valors presents en diverses tradicions religioses, amb l'aigua com a element central.

El professorat, organitzat en petits grups, elabora un relat breu en format àudio (podcast) inspirat en la metàfora de la gota d'aigua de la tradició hindú (la gota que cau al mar i, en fusionar-se, descobreix que mai no havia estat separada del tot). El podcast ha d'integrar:

- Elements simbòlics vinculats a l'aigua (vida, purificació, transformació, límit...)
- Valors universals presents en diverses tradicions (respecte, solidaritat, esperança, cura del medi)
- Una veu narrativa que evoqui, no que expliqui

El procés inclou:

- Definició del missatge principal i dels valors a transmetre (10 min)
- Creació del guió narratiu (15 min)
- Assignació de rols: narrador/a, veus, ambientació sonora (5 min)
- Enregistrament i primera escolta (10 min)

Posteriorment, es fa una audició col·lectiva de tots els podcasts i una breu posada en comú per compartir les decisions narratives i els valors treballats.

UN PLANETA COMPARTIT: AIGUA, PAU I DIÀLEG INTERRELIGIÓS

L'objectiu és explorar el potencial del relat com a eina educativa per abordar valors de manera transversal, fomentant la creativitat, l'expressió oral i la competència digital bàsica.

Estratègia metodològica: creació narrativa col·laborativa, expressió oral, competència digital, transferència de valors.

Durada: 60 minuts.

14:00 . 14:30: Sessió 13: Recollida d'aprenentatges, transferència a l'aula i cloenda

Ronda final de transferència: cadascú comparteix en veu alta:

- Una cosa que m'emporto del curs
- Una cosa que faré diferent a l'aula o en la meva pràctica docent

Recull de propostes didàctiques: Cada participant (o cada grup) presenta breument la proposta didàctica elaborada al llarg del curs per implementar en el seu context educatiu.

Es crea un repositori compartit al Moodle de l'ISCREB (campus.iscreb.org) on s'allotjaran totes les propostes, accessible per a tots els participants i per a futures edicions del curs.

Per ser inclosa al repositori, cada proposta ha de recollir:

- A quin nivell educatiu s'adreça
- Quins objectius d'aprenentatge persegueix
- Quines activitats proposa (seguint la seqüència experiència - interpretació - aplicació)
- Quins recursos necessita
- Com s'avaluarà

Cerimònia de tancament simbòlica: breu ritual d'agraïment amb aigua. Cadascú aboca una mica d'aigua en un recipient comú mentre diu en veu alta una paraula d'agraïment o un desig. Es convida a viure el gest com a acte simbòlic de comunitat i esperança compartida.

Informació sobre el seguiment: S'informa que l'ISCREB oferirà una sessió virtual de seguiment opcional (2 hores, en data a concretar) per compartir experiències d'implementació, analitzar dificultats i ajustar les propostes didàctiques.

Estratègia metodològica: ronda reflexiva, construcció de repositori col·laboratiu, ritual simbòlic de tancament.

Durada: 30 minuts.